

Katowice, dnia 24 kwietnia 2022 r.

INFORMACJA Nr 53/2022/EW

w sprawie wypadku zbiorowego (5 wypadków powodujących czasową niezdolność do pracy), zaistniałego w dniu 2 grudnia 2022 r. o godzinie 2⁴⁰, w następstwie wstrząsu o energii 7x10⁴J, w PGG S.A. Oddział KWK Staszic-Wujek ruch Murcki-Staszic w Katowicach.

Wypadek zbiorowy zaistniał w przodku drążonej Upadowej 5b-bis/510/S w warstwie przystropowej pokładu 510 w polu S, na poziomie 900 m.

Pokład 510 w warstwie przystropowej zaliczony został do II stopnia zagrożenia tąpnięciami i IV kategorii zagrożenia metanowego. Obudowę Upadowej 5b-bis/510/S, drążonej z zastosowaniem kombajnu typu R-150, stanowiły odrzwia typu ŁP12/V32/4/A, stawiane co 0,8 m i stabilizowane 12 rozporami stalowymi z opinką stropu i ociosów z siatek stalowych. Drążone wyrobisko przewietrzane było wentylacją odrębną kombinowaną z zasadniczym lutniociągim tłoczącym.

Do 2 grudnia 2022r. Upadowa 5b-bis/510/S, wykonana została na odcinku 274,4 m i do wydrążenia pozostało 1162,6 m wyrobiska.

W dniu 1 grudnia 2022r. na zmianie, rozpoczynającej się o godzinie 24⁰⁰, sztygar zmianowy górniczego oddziału GRP-4 skierował do przodka Upadowej 5b-bis/510/S, 5 osobowy zespół górników tego oddziału w celu drążenia wyrobiska. O godzinie 2⁴⁰, podczas zabudowy łuku stropnicowego odrzwi obudowy chodnikowej, nastąpił wstrząs górotworu o energii 7x10⁴J, zlokalizowany około 46 m na północny zachód od przodka. W wyniku wstrząsu 5 górników w przodku doznało obrażeń. Dyspozytor ruchu kopalni skierował do przodka Upadowej 5b-bis/510/S dyżurujący zastęp ratowników, którzy udzielił pierwszej pomocy poszkodowanym górnikom. Spośród poszkodowanych górników 4 wycofało się o własnych siłach, a 1 wytransportowany na noszach pod szyb II. Po wyjeździe na powierzchnię w punkcie opatrunkowym lekarz zakładowy udzielił pracownikom pierwszej pomocy medycznej. Według wstępnej opinii lekarza u poszkodowanych stwierdzono: stłuczenie kręgosłupa L-S, skręcenie prawego kolana, skręcenie lewego stawu skokowego, uraz kończyny lewej i stłuczenie klatki piersiowej, a czas ich leczenia określono na 4 do 30 dni. Poszkodowani górnicy zostali przewiezieni do szpitala Murcki Sp. z o.o. w Katowicach oraz do Szpitala Katowice - Ochojec. Rejon Upadowej 5b-bis/510/S, został zabezpieczony przed wejściem osób postronnych. W związku z zaistniałym wypadkiem nie prowadzono akcji ratowniczej.

W dniu 6 grudnia 2022r. w Upadowej 5b-bis/510/S w warstwie przystropowej pokładu 510 przeprowadzono oględziny i stwierdzono, że wstrząs spowodował odprężenie objawiające się skutkami w postaci:

- odślonięcia stropu w przodku do głębokości 0,8 m oraz opadu skał stopowych na wysokość do około 1,3 m nad obudową,
- wypiętrzenia spągu do około 0,4 m na odcinku od 18 m do 60 m od przodka objętym strefą szczególnego zagrożenia tąpnięciami oraz na tym odcinku: zniszczenia elementów wzmocnienia obudowy tj. podciągu drewnianego spod którego wybite zostały wszystkie stojaki drewniane, zsuwów w złączach obudowy do około 0,3 m, zrzucenia na spąg lutniociągu elastycznego i zdeformowania lutniociągu metalowego, przesunięcia trasy przenośnika taśmowego powodującego zmniejszenie do 0,1 m odległości pomiędzy górną taśmą a podwieszoną do obudowy aparaturą elektryczną.

Przyczyna wypadku było dynamiczne oddziaływanie wstrząsu o energii $7 \times 10^4 \text{ J}$ na pracowników w Upadowej 5b-bis/510/S, w trzeciej warstwie pokładu 510.

Przyczyną odprężenia był wstrząs górotworu spowodowany samoistnym wyładowaniem energii sprężystej, skumulowanej w górotworze.

Do zaistnienia wstrząsu mogło przyczynić się:

- naturalna skłonność górotworu do tąpań,
- głębokość prowadzonych robót górniczych, wynoszącej około 900 m, – prowadzenie drążenia w górotworze nie odprężonym.

W związku z zaistniałym zdarzeniem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach wydał decyzje, w których nakazał:

W dniu 2 grudnia 2022r., przed przeprowadzeniem oględzin:

1. Wstrzymać ruch zakładu górniczego, w części dotyczącej wykonywania prac w rejonie Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510, w polu „S” na poziomie 900 m, z wyjątkiem robót niezbędnych dla zapewnienia właściwego monitorowania i zwalczania zagrożeń oraz w sytuacji szczególnej konieczności wykonania prac zabezpieczających.
2. Dokonać ustaleń warunków bezpieczeństwa umożliwiających dokonanie oględzin, z uwzględnieniem bieżącego stanu zagrożeń.
3. Do czasu przeprowadzenia oględzin w rejonie Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510, w polu „S” na poziomie 900 m, w okresie wstrzymania prac w wyrobisku, bezzwłocznie podjąć działania organizacyjno-techniczne, które powinny polegać na:
 - skutecznym zabezpieczeniu dostępu do rejonu Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510, w polu „S” na poziomie 900 m,
 - ustaleniu zasad ciągłego monitorowania i analizowania stanu zagrożeń tąpnięciami oraz wentylacyjno - metanowo - pożarowego w tym rejonie.
4. Przeprowadzić analizę stanu zagrożenia tąpnięciami oraz metanowo-wentylacyjno-pożarowego w rejonie Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510, w polu „S” na poziomie 900 m, przez zespół ds. rozpoznawania i zwalczania zagrożeń w składzie poszerzonym o specjalistów z dziedzin adekwatnych do

występujących zagrożeń oraz ustalić warunki i zasady przebywania pracowników w tym wyrobisku.

W dniu 5 grudnia 2022 r., po przeprowadzeniu oględzin:

1. Wstrzymać ruch zakładu górniczego, w części dotyczącej wykonywania prac w drążonej Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510, w polu „S” na poziomie 900 m do czasu uzyskania pozytywnej opinii kopalnianego zespołu ds. zagrożeń w składzie poszerzonym o specjalistów ds. zagrożenia tąpniętami.
2. Dokonać pisemnych ustaleń kierownika ruchu zakładu górniczego, adekwatnych do aktualnego stanu zagrożenia tąpniętami, uzależnionych od wyżej wymienionej opinii, dotyczących:
 - zakresu, w jakim niezbędne jest usunięcie skutków wstrząsu o energii $7 \times 10^4 \text{ J}$ zaistniałego w dniu 2.12.2022r., w celu umożliwienia bezpiecznego wznowienia prac w drążonej Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510,
 - bezpiecznego sposobu usuwania skutków wyżej wymienionego wstrząsu.
3. Zweryfikować w oparciu o opinię tego zespołu, rozwiązania organizacyjno-techniczne dotychczas stosowane dla prowadzonych robót w rejonie Upadowej 5b-bis/510/S określone w projekcie technicznym drążenia przodka oraz określić inne możliwe do zastosowania środki profilaktyczne w celu zabezpieczenia przed zagrożeniem tąpniętami, przy uwzględnieniu faktu zaistnienia wstrząsu w tym rejonie, w aspekcie konieczności:
 - zastosowania metod ograniczania zagrożenia adekwatnych do istniejącego i przewidywanego stanu zagrożenia tąpniętami,
 - określenia sposobu wzmocnienia obudowy, adekwatnego do istniejącego i przewidywanego stanu zagrożenia tąpniętami.
4. Dokonać sprawdzenia, na zasadach określonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego, stanu technicznego maszyn, urządzeń i instalacji technicznych, w szczególności kombajnu chodnikowego, urządzeń odstawy urobku oraz urządzeń wentylacji lutniowej kombinowanej w Upadowej 5b-bis/510/S w pokładzie 510, w polu „S” na poziomie 900 m.
5. Zapoznać pracowników zakładu górniczego z okolicznościami i przyczynami zaistniałego zdarzenia.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Katowicach.